

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU „HRAVÁ DRUŽINA“

Mateřská škola, Základní škola a Dětský domov Ivančice, příspěvková organizace

ŠVP pro Školní družinu při Mateřské škole, Základní škole a Dětském domově Ivančice, příspěvkové organizaci

Obsah

1	Identifikační údaje	3
2	Charakteristika školní družiny	5
3	Podmínky pro výchovu a vzdělávání	7
3.1	Podmínky pro přijímání účastníků	7
3.2	Materiální podmínky	6
3.3	Personální podmínky	7
3.4	Ekonomické podmínky	7
3.5	Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví, psychosociální podmínky	8
4	Cíle zájmového vzdělávání ve školní družině	11
4.1	Klíčové kompetence	12
5	Formy vzdělávání školní družiny	16
5.1	Organizace činností školní družiny	16
5.2	Roční časový plán	16
6	Obsah vzdělávání školní družiny	18
6.1	Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	22
6.2	Podmínky pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných	22
7	Evaluační procesy	23
8	Přílohy	26

ŠVP pro Školní družinu při Mateřské škole, Základní škole a Dětském domově Ivančice, příspěvkové organizaci

1 Identifikační údaje

Název programu: **Školní vzdělávací program pro školní družinu „Hravá družina“** zpracovaný podle ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů

č. j. s 681/ 2016_Ryš

Předkladatel:

- Název školy: Mateřská škola, Základní škola a Dětský domov Ivančice, příspěvková organizace
- Adresa: Široká 484/42, 664 91 Ivančice
- IČO: 708 40 661
- Identifikátor zařízení: 600 025 128
- Právní forma: příspěvková organizace
- Ředitelka: Ing. Marta Špalková
- Zástupkyně ředitele: PaedDr. Miroslava Křupalová
- Vedoucí vychovatelka internátu, dětského domova a školní družiny: Mgr. Jana Nečasová
- Koordinátor ŠVP: PaedDr. Miroslava Křupalová

Kontakty:

- telefon: 546 451 931, 777 572 070, ředitelka 725 961 069, zástupkyně ředitelky 725 961 134, vedoucí vychovatelka 725 961 148
- e-mail: spec.sk.iva@volny.cz
- www: specskiva.cz

ŠVP pro Školní družinu při Mateřské škole, Základní škole a Dětském domově Ivančice, příspěvkové organizaci

Zřizovatel:

- Název zřizovatele: Jihomoravský kraj
- Adresa: Brno, Žerotínovo náměstí 3/5, PSČ 601 82
- Kontakty: Ing. Simona Neubauerová, vedoucí úseku speciálního školství, tel. 541 651 111, neubauerova.simona@kr-jihomoravsky.cz

Kapacita: 15 žáků

- Počet oddělení: 2

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2016

Pedagogická rada projednala dne: 25.8. 2016

Školská rada projednala dne: 29.8. 2016

Razítko školy:

Podpis ředitelky:

ŠVP pro Školní družinu při Mateřské škole, Základní škole a Dětském domově Ivančice, příspěvkové organizaci

2 Charakteristika školní družiny

Školní družina je součástí školského zařízení Mateřská škola, Základní škola a Dětský domov Ivančice, příspěvková organizace.

Škola je určena pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami podle § 16 školského zákona ve znění pozdějších předpisů. Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření realizuje škola a v našem případě prakticky celé školské zařízení.

Školní družina byla zřízena se souhlasem zřizovatele v roce 2013 jako nezbytný krok po transformaci školského zařízení (původně určeného pouze dětem a žákům se sluchovým postižením) a rozšíření nabízených vzdělávacích možností (zřízení tříd základní školy speciální).

S nárůstem žáků školy z blízkého okolí, kteří nepotřebovali využívat služby internátu a zaměstnaností rodičů těchto žáků, vznikl a trvá zájem o školní družinu.

Školní vzdělávací program naší školní družiny navazuje na školní vzdělávací programy dalších subjektů zařízení. Ve školském zařízení se realizují tyto vzdělávací programy:

- mateřská škola – „Hravý svět“ podle RVP pro PV
- základní škola – „Hravá škola“ podle RVP pro ZV
- základní škola speciální – „Nejhnavější škola“ podle RVP pro ZŠS
- internát – „Hravé odpoledne“ zpracovaný podle § 5 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů
- dětský domov – „Hravý domov“ zpracovaný podle ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů

Posláním každé školní družiny (ŠD) je zajistit žákům výchovu a vzdělávání a v maximální možné míře rozvíjet smysluplné trávení volného času. ŠD je mezičlánkem mezi vzděláváním ve škole a výchovou v rodině a rodině je důležitým výchovným partnerem. Plní výchovně vzdělávací cíle, rozvíjí nadání dětí, uplatňuje individuální přístup, speciálně pedagogické zásady u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Prohlubuje

ŠVP pro Školní družinu při Mateřské škole, Základní škole a Dětském domově Ivančice, příspěvkové organizaci dovednosti formou her, výletů, soutěží, četbou, besedami, motivačními projekty. Zabezpečuje odpočinek, relaxaci, sportovní, výtvarné, pracovní a spontánní činnosti. Zaměřuje se na ochranu životního prostředí, dodržování zásad bezpečnosti a zdravý životní styl. Má důležitou úlohu v prevenci sociálně patologických jevů. Podílí se na vytváření pohodového sociálního klimatu a rozvíjí estetické cítění.

Důležitým specifikem naší školní družiny je

- zaměření výchovně vzdělávací práce na děti s přiznanými podpůrnými opatřeními, a to zejména v rozsahu 2 – 4 stupně,
- návaznost na vzdělávání v ZŠ a ZŠS
- uplatňování pedagogických a speciálně pedagogických podpůrných opatření realizovatelných ve školní družině podle doporučení školního poradenského pracoviště (PLPP) nebo školského poradenského zařízení (IVP)

V naší školní družině se jedná se především o děti

- s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu sluchového postižení a oslabení sluchového vnímání
- s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu narušené komunikační schopnosti
- s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu poruch autistického spektra
- s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu odlišných kulturních a životních podmínek
- s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu specifických poruch učení
- s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu nadání

Podle možností dále

- s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu mentálního postižení
- s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu tělesného postižení
- s potřebou podpory z důvodů souběžného postižení více vadami
- s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu specifických poruch chování

Z výše uvedených důvodů je třeba, aby každá plánovaná i neplánovaná činnost ve školní družině byla vykonávána s ohledem na individuální podpůrná opatření konkrétního dítěte.

ŠVP pro Školní družinu při Mateřské škole, Základní škole a Dětském domově Ivančice, příspěvkové organizaci

3 Podmínky pro výchovu a vzdělávání

3.1 Podmínky pro přijímání účastníků

Přijímání účastníků do školní družiny se řídí aktuálním Vnitřním řádem školní družiny.

- školní družina je určena žákům prvního stupně základní školy, popřípadě prvního stupně základní školy speciální
- zápis probíhá v termínu určeném ředitelkou školy
- pro přijetí účastníka do školní družiny podává zákonný zástupce přihlášku na každý školní rok na školním formuláři
- pro přijetí jsou stanovena kritéria, která rozhodují v případě zájmu vyššího než je kapacita (více ve vnitřním řádu)
- ředitelka školy písemně vyrozumí zákonného zástupce účastníka o přijetí nebo nepřijetí do školní družiny

Výňatek z Vnitřního řádu školní družiny:

Ředitelka školy stanoví ve vnitřním řádu pro jednotlivé formy zájmového vzdělávání podle § 2 vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání v budoucím znění způsob evidence účastníků takto:

2.1 Ve školní družině je určena ředitelkou školy jako vedoucí zaměstnanec, vedoucí vychovatelka, která zajišťuje přihlašování a odhlašování žáků, předávání informací rodičům, vyřizování námětů a stížností. Vybírání poplatků se přednostně zajišťuje převodem na účet – zajišťuje ekonomka školy.

2.2 O přijetí účastníka k činnosti družiny ve formě pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti, a další podobné činnosti spojené s pobytem mimo školu, rozhoduje ředitelka školy na základě písemné přihlášky. Součástí přihlášky k pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka z družiny.

3.2 Materiální podmínky

Školní družina je součástí školského zařízení Mateřská škola, Základní škola a Dětský domov Ivančice, příspěvková organizace, má dvě oddělení a je určena pro žáky s příznými podpůrnými opatřeními viz výše.

ŠVP pro Školní družinu při Mateřské škole, Základní škole a Dětském domově Ivančice, příspěvkové organizaci Třídy školní družiny (dále jen ŠD) se nacházejí v původní historické budově školy, v přízemí hlavní budovy. Celý prostor je rozdělený členicí stěnou bez dveří. ŠD byla zrekonstruována tak, aby splňovala hygienické požadavky, zásady bezpečnosti a estetická kritéria. Je vybavena novým nábytkem, funkčními estetickými prvky, pomůckami, hračkami, stolními hrami a materiálem pro rozvíjení zájmové činnosti. Ve větší vstupní místnosti jsou umístěny stoly, zázemí pro pedagogické pracovníky, systém skříněk na ukládání potřeb pro děti a pojízdný pult s výtvarnými potřebami. Tato místnost je určena převážně na tvořivou zájmovou činnost. V druhé místnosti jsou rozmístěny hrací koutky – koutek s dětskou kuchyňkou a kočárkem, koutek se stolečkem na stolní hry, hrací koutek s policovým systémem na ukládání her, kobercem, tabulí a koutkem na občerstvení. Tato místnost je určena převážně pro spontánní činnost. Třídy jsou prostorné dostatečně osvětlené, poskytují klidné inspirující prostředí.

Školní družina může ke svým činnostem využívat školní kuchyňku, knihovnu a tělocvičnu. Pro pobyt venku využívá školní zahradu s herními a relaxačními prvky, hřištěm a přírodní učebnou. Školní zahrada má dostatek prostoru i pro jízdu na kole či koloběžce. Pro vycházky je využíváno blízké okolí školy.

Přímo ve třídě je umístěn telefon, umožňující otevírání dveří zákonným zástupcům a okamžité spojení s rodiči.

Pedagogičtí pracovníci průběžně sledují stav a zlepšování materiálních podmínek. Postupně se doplňují relaxační prvky, audiotechnika a ICT a materiály pro tvořivou činnost.

3.3 Personální podmínky

Pedagogické působení zajišťují 2 vychovatelky s potřebnou kvalifikací.

Jedna vychovatelka je plně kvalifikovaná a jedna vychovatelka si doplňuje kvalifikaci studiem speciální pedagogiky na VŠ. Dle možností si obě vychovatelky rozšiřují odborné zaměření v akreditovaných kurzech a samostudiem.

3.4 Ekonomické podmínky

Stanovení výše úplaty za zájmové vzdělávání ve školní družině stanovuje ředitelka školy.

Výňatek z Vnitřního řádu školní družiny:

2.3 Je-li výše úplaty stanovena rozpočtem, nesmí rozpočtové příjmy na účastníka překročit rozpočtové výdaje na účastníka o více jak 20 %. V ostatních případech nesmí výše úplaty překročit 120 % průměrných skutečných neinvestičních výdajů na účastníka v uplynulém kalendářním roce ve stejné nebo obdobné činnosti. Do rozpočtových výdajů, popřípadě do skutečných neinvestičních výdajů se nezahrnují výdaje na platy,

ŠVP pro Školní družinu při Mateřské škole, Základní škole a Dětském domově Ivančice, příspěvkové organizaci náhrady platů, nebo mzdy a náhrady mezd, na odměny na pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupné, na úhradu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na sociální politiku zaměstnanosti a na úhradu pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, na přídělky do FKSP a ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí a žáků zdravotně postižených, na učební pomůcky a rovněž výdajů na DVPP, na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání, poskytované ze státního rozpočtu.

Podmínky úplaty

2.3.1 Ředitelka školy touto směrnicí stanovila příspěvek rodičů a zákonných zástupců žáka na částečnou úhradu neinvestičních nákladů ve školní družině za ranní i odpolední provoz na 200,- Kč/měsíc s účinností od 1. 9. 2015. Tato částka platí i pro každé další dítě v případě docházky sourozenců do školní družiny.

2.3.2 Úplata je splatná za každý měsíc předem, a platí se v hotovosti v jedné splátce do 10. v daném měsíci. Pokud za dítě není úplata uhrazena, ekonomka školy o tom uvedomí ředitelku školy nejpozději do jednoho měsíce.

2.3.3 Pokud za dítě není uhrazena úplata, ředitelka školy může rozhodnout o vyloučení žáka ze školní družiny.

Snížení nebo osvobození od úplaty

2. 4 Výši úplaty může ředitelka školy snížit nebo od úplaty osvobodit, jestliže

a) účastník nebo jeho zákonný zástupce je příjemcem opakujících se dávek pomoci v hmotné nouzi podle zákona o pomoci v hmotné nouzi,

b) účastníkovi nebo jeho zákonnému zástupci náleží zvýšení příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách, nebo

c) účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o státní sociální podpoře a tuto skutečnost prokáže ředitelce předložením potvrzení Obecního úřadu o sociální nouzi.

3.5 Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví, psychosociální podmínky

Podmínky bezpečnosti, ochrany zdraví a pravidla chování účastníků ve školní družině jsou stanoveny v platném Vnitřním řádu školní družiny a řádech prostor, které školní družina využívá.

ŠVP pro Školní družinu při Mateřské škole, Základní škole a Dětském domově Ivančice, příspěvkové organizaci
Vychovatelka odpovídá za bezpečnost účastníků ve školní družině. Účastníci jsou seznámeni se zásadami bezpečnosti a jsou povinni se jimi řídit. O poučení provede vychovatelka zápis do Přehledu výchovně vzdělávací práce v první hodině školního roku a dodatečné poučení u účastníků, kteří v první hodině chyběli. Přijímá opatření k prevenci rizik a minimalizuje nebezpečí vzniku úrazů.
Podmínky pro hygienické působení se řídí vyhláškou ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb. Ve školní družině je zajištěna vhodná struktura režimu dne, zdravé prostředí, stravovací a pitný režim a dostupnost prostředků první pomoci (přenosná lékárnička ve třídě, ve sborovně vybavená skříň se všemi prostředky 1. pomoci, další blízka lékárnička je v kabinetu u tělocvičny).
Při snížení počtu účastníků (např. z důvodu nemoci) je možné spojení oddělení se skupinami internátu). O této skutečnosti - snížení počtu účastníků - je vychovatelka povinna neprodleně informovat vedení školy.

Psychosociální podmínky

Výchovné působení vychovatelky vychází z požadavků pedagogiky volného času založené na dobrovolnosti. V průběhu všech činností vychovatelky respektují zvláštnosti psychického i fyzického vývoje dětí a zabezpečují individuální přístup. Činnosti vychází ze zájmu dětí a vedou k praktickým zkušenostem a vlastnímu prožitku.

Ve ŠD je kladen důraz na vhodnou strukturu režimu, klidné prostředí a pohodové sociální klima. Je zajištěn dostatek relaxace i aktivního pobytu. Sounáležitost školní družiny se školou je samozřejmostí.

Vychovatelky uplatňují speciálně pedagogické postupy a využívají spolupráce se školním poradenským pracovištěm, zejména školním psychologem.

Výňatek z Vnitřního řádu školní družiny:

4.1 Všichni žáci se chovají při pobytu ve škole i mimo školu tak, aby neohrozili zdraví a majetek svůj ani jiných osob. Žákům není povoleno v době mimo vyučování zdržovat se v prostorách školy, pokud nad nimi není vykonáván dozor způsobilou osobou. Každý úraz, poranění či nehodu, k níž dojde během pobytu žáků ve školní budově, nebo mimo budovu při akci pořádané školou žáci ihned ohlásí. Vychovatelé školní družiny provedou prokazatelné poučení žáků v první hodině školního roku a dodatečné poučení žáků, kteří při první hodině chyběli, provedou o tom písemný záznam. Škola odpovídá za žáky v době dané rozvrhem činnosti družiny.

4.2 Všichni zaměstnanci školy jsou při vzdělávání a během souvisejícího provozu školy povinni přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování, poskytovat jim nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.

ŠVP pro Školní družinu při Mateřské škole, Základní škole a Dětském domově Ivančice, příspěvkové organizaci

4.3. Pedagogičtí zaměstnanci dodržují předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a protipožární předpisy; pokud zjistí závady a nedostatky, ohrožující zdraví a bezpečnost osob, nebo jiné závady technického rázu, nebo nedostatečné zajištění budovy, je jejich povinností informovat o těchto skutečnostech nadřízeného a v rámci svých schopností a možností zabránit vzniku škody. Sledují zdravotní stav žáků a v případě náhlého onemocnění žáka informují bez zbytečných průtahů vedení školy a rodiče postiženého žáka. Nemocný žák může být odeslán k lékařskému vyšetření či ošetření jen v doprovodu dospělé osoby. Třídní učitelé zajistí, aby každý žák měl zapsány v žákovské knížce tyto údaje: rodné číslo, adresu, telefonní čísla rodičů do zaměstnání a domů, adresu a jméno ošetřujícího lékaře.

Při úrazu poskytnou žákovi nebo jiné osobě první pomoc, zajistí ošetření žáka lékařem. Úraz ihned hlásí vedení školy a vyplní záznam do knihy úrazů, případně vyplní předepsané formuláře. Ošetření a vyplnění záznamů zajišťuje ten pracovník, který byl jeho svědkem nebo který se o něm dověděl první. Nahlášení úrazu ČŠI a následně i vypořádání úrazu s pojišťovnami provádí zástupkyně ředitelky PaedDr. Miroslava Krupalová.

4 Cíle zájmového vzdělávání ve školní družině

Školní družina je nedílnou součástí školy a její vzdělávací cíle jsou v souladu se vzdělávacími cíli školy. Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem. **Připravit účastníky pro co nejvíce samostatný život ve společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit ho dle jeho možností vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi a postoji.**

Základní cíle:

- rozvíjet dítě, jeho dovednosti a schopnosti
- osvojit si základy hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získat osobní samostatnost a schopnost projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Specifické cíle:

- **vychovat k smysluplnému využívání volného času a vybavovat žáky dostatkem námětů pro naplňování volného času**
- umožňovat odpočinkové a relaxační činnosti, trávit volný čas v klidné, radostné a tvořivé atmosféře
- rozvíjet slovní zásobu a komunikační dovednosti, využívat alternativní a augmentativní formy komunikace, posilovat funkční komunikační systém
- posilovat kamarádké vztahy
- vychovávat ke zdravému životnímu stylu
- vytvářet kladný vztah k přírodě a učit chránit životní prostředí

ŠVP pro Školní družinu při Mateřské škole, Základní škole a Dětském domově Ivančice, příspěvkové organizaci

- rozvíjet estetické cítění a výtvarné dovednosti
- posilovat pohybové dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky
- podněcovat k tvořivému myšlení a logickému uvažování
- vést k úctě k jiným lidem a podporovat sociální cítění a citlivé vztahy

4.1 Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení

- dokončí započatou práci
- zhodnotí své výkony
- získává poznatky spontánně i vědomě
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si jevů kolem sebe, poznává a chápe jejich souvislosti
- pozoruje, spolupracuje při experimentování
- vědomosti získává z různých zdrojů a orientuje se v nich, pracuje s texty
- získané poznatky a zkušenosti uplatňuje v praktických situacích

2. Kompetence k řešení problémů

- všímá si problémů, učí se problém pochopit, řeší podobné problémové situace
- promýšlí řešení problému, hledá jeho příčiny
- nevyhýbá se problémům
- pozná správná a chybná řešení
- kooperuje při řešení problému, spontánně řeší problém
- přizpůsobí se změnám

ŠVP pro Školní družinu při Mateřské škole, Základní škole a Dětském domově Ivančice, příspěvkové organizaci

3. Kompetence komunikativní

- používá funkční komunikační systém
- vyjádří své myšlenky, potřeby, přání, otázky
- komunikuje s dospělými i vrstevníky
- dokáže používat alternativní a augmentativní komunikace
- učí se vyjadřovat písemně a ovládat telefon
- naslouchá druhým

4. Kompetence sociální a interpersonální

- rozhoduje o svých činnostech, učí se uvědomovat si důsledky svého chování
- plánuje, organizuje, řídí a hodnotí jednoduché situace
- omluví se a projeví ohleduplnost
- rozpozná vhodné a nevhodné chování
- požádá o pomoc při řešení určitého problému
- podílí se na vytváření příjemné atmosféry
- spolupracuje s vrstevníky, dělí se o pomůcky, materiály
- přijme kompromis
- respektuje dohodnutá pravidla, podílí se na utváření pravidel, chápe společenská pravidla
- je tolerantní

5. Kompetence občanské

- vnímá nespravedlnost, uvědomuje si svá práva i práva druhých
- dbá na své osobní zdraví i zdraví druhých
- vnímá sociální a kulturní prostředí
- zapojuje se do sportovních aktivit a do zlepšování školního prostředí a životního prostředí
- vnímá tradice a kulturní dědictví

ŠVP pro Školní družinu při Mateřské škole, Základní škole a Dětském domově Ivančice, příspěvkové organizaci

6. Kompetence k trávení volného času

- vybírá si zájmové činnosti dle vlastních dispozic
- účelně využívá svůj volný čas
- rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinových i individuálních činnostech
- odmítá nevhodné nabídky pro trávení volného času

Naplňování klíčových kompetencí:

KU (1)

- rozvíjíme individuálně dle možností každého žáka s ohledem na druh a stupeň zdravotního znevýhodnění
- vytváříme příznivé klima a příjemné prostředí, pozitivně ovlivňujeme vztah žáka k učení
- učíme žáky pracovat s různými texty a získávat z nich potřebné informace, orientovat se v informačních zdrojích
- umožňujeme zkušenosti využít v praktických situacích a upevňovat je vlastním prožitkem
- učíme žáky používat dětské slovníky, encyklopedie a odborné publikace
- vedeme žáky k poznávání vlastních možností a schopností společným pozorováním, rozhovorem a hodnocením dosažených výsledků
- navozujeme situace a úkoly vycházející co nejvíce z praktického života s důrazem na vlastní prožitek žáka
- umožňujeme žákům prezentaci výsledků vlastní práce

KŘP (2)

- rozvíjíme zejména vytvářením modelových situací, skupinové práci a možností vlastního prožitku
- učíme žáky pojmenovávat konkrétní problémy a upozorňujeme na jejich závažnost
- společně řešíme kázeňské nebo vztahové problémy
- vedeme žáky k vytváření vlastních pracovních postupů
- formou dramatizace a hrou problémových úloh učíme žáky samostatnému úsudku a rozhodování
- s žáky hovoříme o problému a umožňujeme vyjadřovat se k problémům a navrhopvat řešení
- dbáme, aby žáci přijímali důsledky svých rozhodnutí

ŠVP pro Školní družinu při Mateřské škole, Základní škole a Dětském domově Ivančice, příspěvkové organizaci

- předkládáme varianty řešení
- pomáháme řešit vlastní problémy

KK (3)

- vytváříme dostatek příležitostí pro vyjadřování žáků, provokujeme je k řeči, užíváme AAK
- vedeme žáky ke komunikaci v běžných každodenních situacích, upevňujeme správnou výslovnost
- podporujeme verbální i neverbální komunikaci
- učíme žáky formulovat a vyjadřovat vlastní myšlenky a otázky, rozvíjíme vyjadřování celou větou
- poskytujeme dostatečný časový prostor
- učíme žáky naslouchat
- učíme žáky obhajovat vlastní názory
- učíme pravidla komunikace a vystupování (neskáčeme do řeči,...)
- podporujeme poznávání a používání technických, informačních a komunikačních prostředků

KSP (4)

- rozvíjíme formami sociálního učení (přejímá různé sociální role)
- zapojujeme žáky do organizace činností
- stanovíme a dodržujeme společná pravidla chování
- vedeme žáky k toleranci a schopnosti empatie
- vedeme žáky k uvědomění si nezbytnosti pomáhat mladším, slabším a méně nadaným spolužákům
- učíme žáky rozpoznávat a pojmenovávat vlastní chyby a nedostatky
- seznamujeme žáky s riziky patologických forem chování

KO (5)

- rozvíjíme vedením žáků k respektování druhých a k odmítání fyzického a psychického násilí
- vedeme k ochraně svého zdraví a ochraně životního prostředí
- důsledně dodržujeme pravidla chování, společně vytváříme pravidla
- informujeme o právech a povinnostech občana demokratického státu
- seznamujeme s hodnotami a tradicemi

ŠVP pro Školní družinu při Mateřské škole, Základní škole a Dětském domově Ivančice, příspěvkové organizaci

- společně prožíváme vybrané tradice
- učíme rozpoznávat pozitivní a negativní projevy chování, využíváme modelové situace
- seznamujeme žáky s fungováním důležitých orgánů a institucí, informujeme o rasismu
- seznamujeme s důsledky užívání návykových látek
- nacvičujeme praktické sociální situace – v obchodě, u lékaře, na poště,...
- navštěvujeme knihovnu

KTVČ (6)

- zapojujeme se do činností společně s dětmi, seznamujeme je s vlastními zájmy
- vedeme je, aby uměli účelně trávit volný čas, pojmenováváme vhodné a nevhodné činnosti
- nabízíme dostatek činností
- vedeme žáky, aby si vybírali dle svých zájmů a dispozic
- motivujeme rozvíjení činností, které žáky baví, a snažíme se, aby je rozvíjel v organizovaných i individuálních činnostech

5 Formy vzdělávání školní družiny

PRAVIDELNÁ ČINNOST – je každodenní činnost, daná týdenní skladbou zaměstnání. Převážně zaměřená na organizované aktivity zájmového charakteru a smysluplného trávení volného času. Zahrnuje činnosti odpočinkové, individuální a spontánní. Klade důraz na metody a formy práce a naplávání klíčových kompetencí.

PŘÍLEŽITOSTNÉ AKCE – nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností. Jedná se o významnější akce a někdy jsou určeny i rodičům nebo i širší veřejnosti.

INDIVIDUÁLNÍ ČINNOSTI – stanovuje cíle pro konkrétního žáka a rozvíjí a posiluje dané vědomosti, schopnosti a dovednosti dle individuálních možností. Vychovatelka dle znalostí žáka určí, co a jakou formou bude rozvíjeno a posilováno.

SPONTÁNNÍ AKTIVITY – představují každodenní individuální činnosti, následují po řízené a organizované části pobytu ve ŠD, v rámci ranního pobytu nebo v tzv. koncové družině před odchodem domů, také při pobytu venku. Při těchto činnostech zajišťují vychovatelky bezpečnost žáků, podněcují jejich vlastní aktivity. Řízené a spontánní činnosti na sebe přirozeně navazují nebo se vzájemně prolínají.

ŠVP pro Školní družinu při Mateřské škole, Základní škole a Dětském domově Ivančice, příspěvkové organizaci

ODPOČINKOVÉ ČINNOSTI – zahrnuje klidové a relaxační činnosti ráno a po obědě, poslechové činnosti, individuální hry, ale také aktivní odpočinek

PŘÍPRAVA NA VYUČOVÁNÍ – vypracování domácích úkolů se souhlasem zákonných zástupců, zábavné procvičování učiva formou didaktických her a soutěží, získávání nových poznatků při praktických činnostech

5.1 Organizace činností školní družiny

7.00 – 8.00 ranní družina – odpočinková a relaxační činnost, společná četba, komunikační kruh, klidové a stolní hry, spontánní aktivity, zajištění odchodu dětí do tříd (samostatně i s doprovodem – podle schopností dětí)

12.00 – 13.00 individuální odpočinek dle potřeb dětí, relaxace, četba, komunikační kruh, volná hra v hracích koutcích dle zájmu dětí, individuální i kolektivní hry

13.00 – 14.15 odpolední zájmová činnost – výtvarná, tvořivá, pracovní, hudební, rytmická, pohybová, sportovní

A

14.15 – 15.10 pobyt venku, vycházka, pohybová, sportovní činnost venku (pondělí až čtvrtek)

15.10 – 15.30 svačina (pondělí až čtvrtek)

15.30 – 16.00 individuální zájmová činnost, didaktické hry, úklid, postupné odcházení dětí (pondělí až čtvrtek)

B

14.15 – 15.00 pobyt venku, vycházka, pohybová, sportovní činnost venku (pátek)

15.00 – 15.20 svačina (pátek)

15.20 – 15.30 individuální zájmová činnost, úklid, postupné odcházení dětí (pátek)

5.2 Roční časový plán

Roční plán činností ve školní družině

Roční plán činností ve školní družině vychází z rámcového přehledu činností „volného“ odpoledne pro internát, dětský domov a školní družinu a také z každoročního celoročního celoškolského projektu.

Obsahuje:

- pravidelné činnosti
- příležitostné akce

ŠVP pro Školní družinu při Mateřské škole, Základní škole a Dětském domově Ivančice, příspěvkové organizaci

- spontánní aktivity
- odpočinkové činnosti
- individuální přípravu na vyučování – pouze v případě dohody se zákonnými zástupci

Náměty pro činnosti ve školní družině:

ZÁŘÍ	poučení o bezpečném chování ve školní družině, seznámení s kamarády, s vychovatelkami, stanovení pravidel vzájemného chování, výzdoba družiny, seznámení s tématem celoškolského celoročního projektu, motivace k činnostem podle celoročního celoškolského projektu, zavedení projektu Česko čte dětem, zavedení kalendáře přírody (roční období)
ŘÍJEN	činnosti podle námětů celoškolského celoročního projektu, projekt Česko čte dětem, akce 72 hodin, drakiáda, dýňobraní, kaštanobraní, zavírání zahrady, jablkobraní, vedení kalendáře přírody (roční období)
LISTOPAD	činnosti podle námětů celoškolského celoročního projektu, projekt Česko čte dětem, Cesta za světýlky, příprava krmítek na zimu, pečení perníkových čertů a Mikulášů, vyrábění z přírodnin, vedení kalendáře přírody (roční období)
PROSINEC	činnosti podle námětů celoškolského celoročního projektu, projekt Česko čte dětem, Mikulášská merenda, adventní a vánoční zvyky, hry na sněhu – podle možností, vystoupení na školní Živý Betlém, kalendáře přírody (roční období)
LEDEN	činnosti podle námětů celoškolského celoročního projektu, projekt Česko čte dětem, zimní hry a pokusy se sněhem, krmení ptáček, vedení kalendáře přírody (roční období)
ÚNOR	činnosti podle námětů celoškolského celoročního projektu, projekt Česko čte dětem, hry na sněhu podle možností, výroba karnevalových masek, maškarní karneval, seznámení s Masopustem, oslava svátku sv. Valentýna, pečení a zdobení perníkových srdíček, vedení kalendáře přírody (roční období)
BŘEZEN	činnosti podle námětů celoškolského celoročního projektu, projekt Česko čte dětem, otevírání zahrady, velikonoční zvyky (dle kalendáře), poznávání jarních květin, pozorování probouzející přírody, sportovní a didaktické hry, vedení kalendáře přírody (roční období), vynášení Zimy
DUBEN	činnosti podle námětů celoškolského celoročního projektu, projekt Česko čte dětem, velikonoční zvyky (dle kalendáře), Den Země, sázení, setí na školní zahradě, bezpečně ze školy a do školy – pravidla silničního provozu, výroba čarodějnice, pálení čarodějnic
KVĚTEN	činnosti podle námětů celoškolského celoročního projektu, projekt Česko čte dětem – uzavření projektu, slavení Dne matek, pěstitelské činnosti
ČERVEN	činnosti podle námětů celoškolského celoročního projektu, oslava Dne dětí, příprava vystoupení na Zahradní slavnost, sportovní a didaktické hry, hry v přírodě, prázdninové těšení, rozloučení s kamarády, Zahradní slavnost

ŠVP pro Školní družinu při Mateřské škole, Základní škole a Dětském domově Ivančice, příspěvkové organizaci

Poznámka:

Vychovatelky plánují zájmové činnosti dle individuálních potřeb žáků, přizpůsobují je momentálním potřebám dětí, respektují aktuální situaci ve družině a přihlížejí k ročnímu období.

6 Obsah vzdělávání školní družiny

Obsah výchovně vzdělávacích činností je zpracován jako „nabídka“ činností, ze kterých si vychovatelky vybírají podněty a podrobně zpracovávají v měsíčních tematických plánech. Cíle jsou přizpůsobeny konkrétním žákům v oddělení.

Pravidelné činnosti:

Tematické okruhy	<p>Místo, kde žijeme (domov, škola, město) U nás doma, Náš dům, Naše škola není bludiště, Cesta do školy, Obec, v níž žijeme, Městský úřad, Policie, Knihovna, Na poště, Čím jezdíme a čím můžeme jezdit, Chodec, cyklista, Jak žijeme, Naši pomocníci, Ochránci pořádku, Objevitelé, Za humny, Jsem Čech, Tradice našeho města</p>	Zahrnuje poznávání svého nejbližšího okolí, hledání nových věcí, organizaci života v rodině, ve škole, dopravní výchovu, orientaci a pohyb ve svém okolí.
	<p>Lidé kolem nás (rodina, kamarádi, všude žijí lidé, svátky a oslavy, jak se správně chovat) Naše rodina, Babička a dědeček, Sestřenice, bratranec, teta a strýc, Den matek, Co vyprávěly peníze, Kamarádi, Nejsme všichni stejní, Všude žijí lidé, Učíme se toleranci a pořádku, Každý den má někdo svátek, Karneval, Advent, Kouzelný čas Vánoc, Velikonoce, Den dětí, Známe kouzelná slovíčka, Jdeme na výstavu, Řekni to i beze slov, V restauraci a u stolu, V jídelně, Co jsme viděli v televizi (základ mediální výchovy)</p>	Děti si osvojují zásady vhodného chování a jednání, učí se vzájemné úctě a toleranci, uvědomují si podstatu a význam empatie, rozvíjí slovní zásobu.
	<p>Lidé a čas (naš denní režim, jak se mění lidé, jak se mění města)</p>	Děti se učí orientovat v čase, prostoru, seznamují se s historií své rodiny, své obce, s tradicemi a zvyky. Budují a dodržují

	<p>Co děláme během dne, Co jsme dělali včera, Náš kalendář, Měření času, Co děláme ve volném čase, Když jsme byli malí, Když velcí byli malí, Kronika školy, Jak pomáhaly děti dříve doma, jak dnes?, Malý pomocník, Putování časem, Naše město dnes a dříve, Staré předměty, Lidé a minulost. Řemeslníci.</p>	<p>správný režim, podílí se na vytváření pravidel.</p>
	<p>Rozmanitost přírody (příroda okolo nás – rostliny, živočichové, roční období, počasí, voda, chráníme si své životní prostředí) Jak se mění strom, Stavíme z přírodnin, Město v lese, S hlavou v oblacích, Naše květiny, Jak se budí semínko, Pod kameny, Naši kamarádi – zvířátka, Zvířata a jejich mláďata, Příroda a my, Jaro, Léto, Podzim, Zima, Týden, měsíc, rok, Den Země, Co do přírody nepatří, Hrnečku, vař, Obrázky z cest, Cesta do pravěku</p>	<p>Děti poznávají rozmanitost a změny, ke kterým dochází v přírodě v souvislosti se střídáním ročních období, učí se žít v souladu s přírodou a chránit ji. Učí se třídit odpad.</p>
	<p>Člověk a jeho zdraví (poznáváme své tělo, pečujeme o své zdraví, chodíme ven každý den) Já, Hygienické návyky, Poznáváme svoje tělo, Náš zdravý jídelníček, Jídlo – součást dne, Chci být zdraví, U lékaře, Příroda léčí, Náš vzhled, Úsměv nám sluší, Den bez úrazu, Au! To bolí, Chodím ven, Příroda je naše tělocvična, Zimní radovánky, Míčové hry, Sportovní odpoledne</p>	<p>Poznávání sebe sama. Děti se seznamují s člověkem jako lidskou bytostí, vysvětlují si pojem denní režim, seznamují se s nemocemi, prevencí a první pomoci, upevňují hygienické návyky. Dodržují bezpečnost při všech činnostech.</p>

Ve školním roce 2016/2017 získalo naše školské zařízení podporu z MŠMT v programu zaměřeném na navýšení pohybových aktivit žáků prvního stupně základních škol (Hodina pohybu navíc), který organizuje Národní ústav pro vzdělávání. Obsahem pokusného ověřování je ověření účinnosti programu zaměřeného na navýšení pohybových aktivit žáků prvního stupně základních škol. Dlouhodobým cílem je změna jejich životního stylu, ve kterém bude mít pohyb své pevné místo, což by mělo výrazně přispět ke zvrácení negativního zdravotního vývoje naší populace. Součástí pokusného ověřování je ověření metodiky pohybu zaměřené na provozování pohybových aktivit ve školních družinách,

ŠVP pro Školní družinu při Mateřské škole, Základní škole a Dětském domově Ivančice, příspěvkové organizaci jejímiž fundamentálními principy jsou hravost, radost z pohybu, pocit sounáležitosti a společného prožitku a motivace k pohybu pohybem samotným, které se v maximální míře nachází ve sportovních hrách. Metodické materiály jsou neveřejnou přílohou ŠVP Hravé odpoledne.

Všestranná příprava bude realizována na základě následujících sportů:

- o fotbal,
- o lední hokej,
- o basketbal,
- o volejbal,
- o házená,
- o ragby.

Způsob implementace projektu do školní družiny: Pro program bude vyčleněno ve školní družině jednou týdně 45 minut po celý školní rok.

Evidence bude vedena v přehledu výchovně vzdělávací práce i ve zvláštním výkazu (formulář Záznamy o práci v ...)

Informace o organizaci a průběhu pokusného ověřování budou průběžně uveřejňovány na nástěnce školní družiny a na webu školy.

Příležitostné činnosti:

Tematické okruhy	Školní těšení – seznamování, vítání Drakiáda Dýňobraní Cesta za světýlky Mikulášská besídka Vánoční zvyky Živý betlém Svatý Valentýn Maškarní karneval Vynášení Zimy Otevírání zahrady Pálení čarodějnic Velikonoční zvyky Oslava dne dětí	Akce příležitostné činnosti každoročně se opakující ve školní družině. Děti se seznamují se svátky, zvyky a tradicemi v určitém období roku. Činnosti vychází také z celoročního celoškolského projektu.
------------------	---	--

6.1 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve školní družině

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření realizuje škola a v našem případě rovněž celé školské zařízení včetně školní družiny.

Školní družina při MŠ, ZŠ a DD Ivančice, p.o., je určena v souladu se zaměřením celého školského zařízení výhradně žákům s přiznanými podpůrnými opatřeními. Speciálně pedagogická péče se realizuje na základě doporučení školních poradenských zařízení (příslušných dle druhu postižení), a to formou individuálního vzdělávacího plánu, při přechodných výukových potížích na základě spolupráce třídního učitele a školního poradenského pracoviště formou plánu pedagogické podpory.

Program školní družiny navazuje na školní vzdělávání výše uvedených žáků a respektuje stanovená podpůrná opatření. Vychovatelky družiny jsou o žácích pravidelně informovány na pedagogických radách a průběžně konzultují realizaci vybraných podpůrných opatření s třídními učiteli žáků, a to minimálně jednou za čtvrtletí. O konzultacích vedou písemný záznam v záznamu výchovně vzdělávací práce školní družiny.

ŠVP pro Školní družinu při Mateřské škole, Základní škole a Dětském domově Ivančice, příspěvkové organizaci

6.2 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných ve školní družině

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje, žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

V našem školském zařízení určeném žákům se speciálními vzdělávacími potřebami věnujeme vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků zvláštní pozornost. Pokud je takový žák identifikován, je pro něj školou vypracován plán pedagogické podpory (PLPP) popřípadě individuální vzdělávací plán). Školní družina se vědomě podílí na realizaci podpůrných opatření individuální podporou a rozvojem zájmů tohoto žáka v souladu se stanoveným plánem. **Vychovatelky průběžně konzultují realizaci vybraných podpůrných opatření s třídními učiteli žáků, a to minimálně jednou za čtvrtletí. O konzultacích vedou písemný záznam v záznamu výchovně vzdělávací práce školní družiny.**

7 Evaluační procesy

Evaluační práce ŠD je součástí autoevaluační činnosti školy.

Cílem autoevaluační je zhodnocení stavu, zjistit informace o tom, jak funguje ŠVP v družině, jaké je prostředí, v němž se realizuje výchova. Má význam při korekcích a inovacích výchovného působení, při změnách vzdělávacích a výchovných strategií a určování nových priorit. Zabývá se působením činností a vychovatelek na jednotlivé žáky. V náplni volnočasových aktivit by mělo **najít uplatnění každé dítě**. Zde nejsou důležité výsledky, ale samotná činnost a snaha dítěte. Práce je dobrovolná a děti by měla naplňovat radostí. Doba a způsob odpočinku se řídí potřebami dětí a přispívá k odreagování a regeneraci sil. Při hodnocení je kladen důraz na povzbuzení, ocenění a pozitivní vyjádření, dítěti by mělo ukázat, v čem se zlepšilo a co se mu daří.

Vnitřní evaluační systém:

- *individuální* – provádí sama každá vychovatelka – průběžné sebehodnocení, hledání nových metod a postupů vedoucích ke kvalitnějším výsledkům

ŠVP pro Školní družinu při Mateřské škole, Základní škole a Dětském domově Ivančice, příspěvkové organizaci

- *týmové* – provádí kolektiv vychovatelek např. na metodických sdruženích, při vzájemných hospitacích, při spolupráci se vychovatelkami internátu a dětského domova a třídními učitelkami – stanovení společného postupu pro další období nebo pro provádění úprav ŠVP
- *vedení školy* – hodnocení provádí vedení školy vlastními prostředky (pozorování, kontroly, hospitace) a sleduje naplňování cílů, plnění poslání družiny, práci vychovatelek, vzájemnou spolupráci, rozvoj dětí, sociální klima a realizaci ŠVP

Vnější evaluační systém:

- zpětná vazba ze získaných informací od rodičů a dětí
- hodnocení zřizovatele a České školní inspekce
- hodnocení veřejnosti podle prezentace činností ŠD

Hodnotící kritéria: podmínky činnosti (režim dne, uspořádání činností, vhodnost prostředí), organizace činnosti (motivace, speciálně pedagogické postupy, využívání pomůcek, zásady pedagogiky volného času, časové rozložení činností), činnosti vychovatelek (jednání s žáky, způsob komunikace, pestrost volených činností), úroveň dalšího vzdělávání vychovatelek, stav materiálních podmínek a zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

Techniky:

- průběžné denní hodnocení
- vzájemné rozhovory a hospitace, neformální sdělování vlastních zkušeností
- zpětná vazba bezprostředních reakcí dětí
- zpětná vazba zájmu rodičů o činnosti ve školní družině
- pozorování, rozhovory, hospitace, analýza dokumentů, analýza činností

Od školního roku 2016/2017 probíhá i evaluace programu „Hodina pohybu navíc“, a to tímto způsobem:

Vyhodnocení programu bude realizováno v těchto bodech:

- dopady projektu (i nepřímo) na zdatnost dětí (dle určených funkčně-motorických testů),
- klady a zápory projektu jako takového,

ŠVP pro Školní družinu při Mateřské škole, Základní škole a Dětském domově Ivančice, příspěvkové organizaci

- vyhodnocení sběru dat získaných z dotazníků vyplněných rodiči i žáky na začátku i konci školního roku. Součástí dotazníku budou tyto kategorie:
 - na začátku školního roku:
 - co si rodiče a žáci od programu slibují,
 - zda tento program rodiče hodnotí jako přínos,
 - na konci školního roku:
 - zda program přispěl k větší pohybové aktivitě žáka,
 - pozorované rozdíly v chování žáka (socializace, spokojenost, zklidnění dítěte během výuky ostatních předmětů, učební výsledky...),
 - pocity žáků,
 - zda tento program splnil očekávání,
 - zda tento program hodnotí zpětně jako přínos,
- kým bylo zajištěno vzdělávání (učitel TV, trenér) a s jakou kvalifikací,
- kvantifikované ukazatele:
 - počet učitelů TV/trenérů zapojených do projektu na škole,
 - průměrný počet žáků na 1 učitele TV/trenéra během vzdělávání,
 - průměrný počet žáků účastnících se vzdělávání,
 - celkový počet žáků v ročnících zapojených do programu,
- motivace k pohybovým aktivitám,
- trend úrazovosti.

Zpráva podle výše uvedených bodů bude k projektu zpracovávána každý rok realizace projektu. Zodpovídá vedoucí vychovatelka.

ŠVP pro Školní družinu při Mateřské škole, Základní škole a Dětském domově Ivančice, příspěvkové organizaci

8 Přílohy neveřejné:

- a) Tabulka pro týdenní plán
- b) Tabulka pro měsíční plán